

Հանրապետական մանկավարժահոգեբանական կենտրոն

«Հանրակրթական դպրոցների ուսուցիչների և ուսուցչի
օգնականների դասավանդման հմտությունների զարգացման
ապահովում» ծրագիր

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Դպրոց՝ «Ներքին Գետաշենի թիվ 2 միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ

Թեմա՝ «Սովորողների մոտիվացիայի բարձրացումը դերային խաղի
միջոցով»

Վերապատրաստող, մենթոր՝

Մարիամ Սեդրակյան

Դասվար՝

Ղիմոյան Սիլվա

Երևան 2023

Բովանդակություն

1. Ներածություն -----	3
2. Գլուխ 1. Մոտիվացիայի էությունը -----	4
3. Գլուխ 2. Մոտիվացիայի բարձրացման առանձնահատկությունները սովորողների մոտ. -----	11
4. Գլուխ 3. Հետազոտական մաս -----	14
5. Եզրակացություն -----	19
6. Գրականության ցանկ -----	20
7. Հավելված -----	21

Ներածություն

Մանկավարժության և հոգեբանության մեջ «ուսումնական մոտիվացիա» հասկացությունը լայն տարածում է ստացել: Որպես ուսումնական գործունեության կարգավորող՝ մոտիվացիան ընդգրկում է աշակերտի բոլոր հոգեբանական գործընթացները և ազդում մոտիվացիոն հարաբերությունների ողջ տիրույթի վրա: Տեխնիկապես հագեցած այս դարաշրջանում մեծ խնդիր է դպրոցահասակների մոտ սեր արթնացնել դեպի գիրքը, ընթերցանությունը, նրանց մոտ զարգացնել ստեղծագործելու, երևակայելու, ուրույն մտածողություն դրսևորելու կարողությունը: Ստեղծագործելու կարողությունը տրված է ցանկացած աշակերտի, միայն թե տվյալ անձի ստեղծագործական ներուժի բացահայտումը պահանջում է մանկավարժական հմուտ մոտեցում և չափելի է դառնում մանկավարժական գործունեության արդյունքում: Այդ պատճառով ուշադրության է արժանի այնպիսի մեթոդների և հնարների կիրառումը մայրենիի դասերին, որոնք կխթանեն երևակայության զարգացմանը, ստեղծագործական և քննադատական մտածողության ձևավորմանը, ընտրած ճիշտ մեթոդների միջոցով արժեհամակարգի և աշխարհընկալման, շրջապատող միջավայրի ու մարդկանց հետ հարաբերությունների կայացմանը:.

Թեմայի արդիականությունը կապված է ժամանակակից դպրոցում կրթության բովանդակության թարմացման հետ:

Հետազոտական աշխատանքի նպատակն է՝ դասանյութը դերային խաղով միջոց դարձնելով, զարգացնել աշակերտների մոտիվացիան, ընդլայնել ստեղծագործական ունակությունները զարգացնելու հնարավորությունները, ուշադրություն դարձնել կապակցված խոսք կառուցելու, արտահայտիչ արտահայտվելու կարողությանը, լեզվական և քերականական առաջադրանքների ճիշտ կատարմանը:

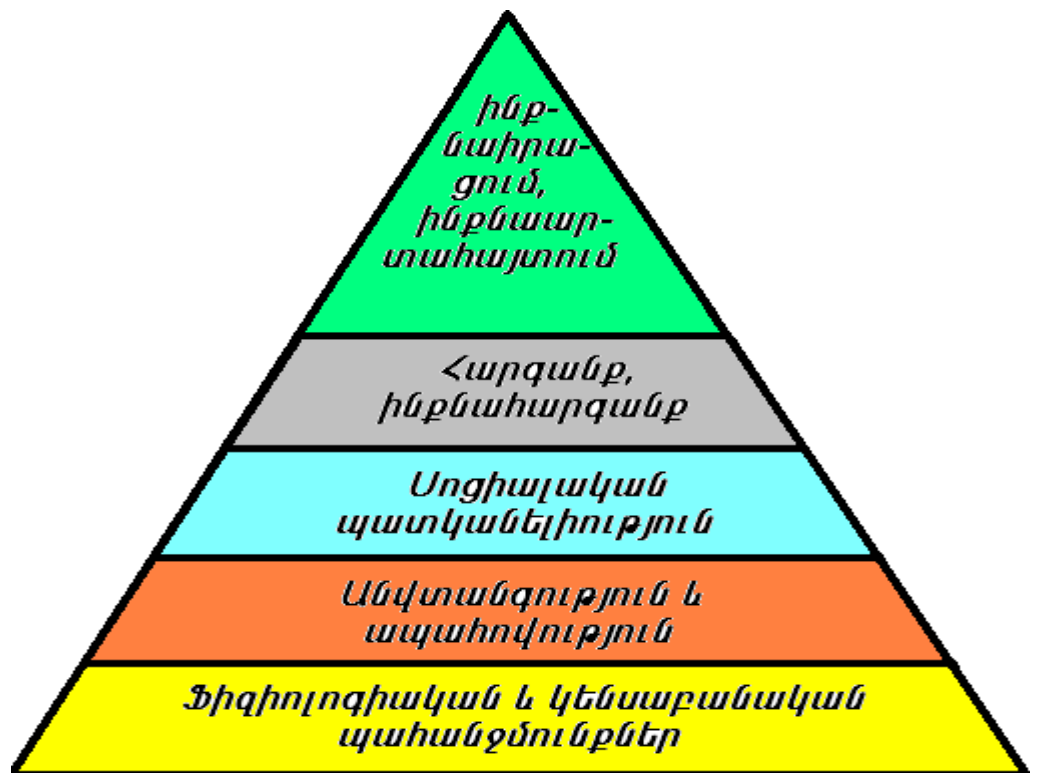
Հետազոտական աշխատանքի խնդիրներն են.

- Ուսումնասիրել ուսումնական մոտիվացիայի տեսական հիմքերը.
- Դիտարկել սովորողների մոտ մոտիվացիայի դրսևորման առանձնահատկությունները :

Գլուխ 1. Մոտիվացիայի էությունը.

<<Մոտիվացիա>> բառն առաջին անգամ կիրառել է Ա. Շոպենհաուերը իր <<Բավարար պատճառի չորս սկզբունքները>> հոդվածում:

Հոգեբանները, խոսելով մոտիվացիայի մասին, նշում են, որ դա ներքին վիճակ է, ցանկություն, որն ակտիվացնում է վարքագիծը և ուղղորդում դեպի նպատակը: Այլ կերպ ասած՝ մոտիվացիան կարիքների և ցանկությունների ազդեցությամբ թելադրվող վարքագիծ է: Մոտիվացիան մարդու վրա ազդելու գործընթաց է՝ որոշակի դրդապատճառների ակտիվացման միջոցով նրան որոշակի գործողություններ դրդելու համար: Մոտիվացիան խթան է, որը մեզ ստիպում է գործել: Ա. Մալոուի մոտիվացիայի տեսությունը, որպես առաջատար շարժառիթ, նշում է անհատի շարունակական զարգացման ձգտումը: Նա փորձել է որոշել և դասակարգել մարդկային հիմնական պահանջմունքները հիերարխիայի տեսքով, որը հաճախ անվանում են Մալոուի պահանջմունքների բուրգ:

Մալոուի կողմից առաջարկված հիերարխիան հետևյալն է՝

1. Անհատական, անձնական կարիքներն առաջանում են հենց ամենացածր մակարդակում:

2. Հենց պահանջմունքների մի մակարդակը բավարարվում է, մարդիկ կձգտեն հասնել մյուս մակարդակին:

3. Ինքնաարտահայտումը շատ մարդկանց մոտ իրականացված չէ, սակայն բոլորն էլ ընդունակ են հասնելու իրենց ներուժին:

4. Երբ մի պահանջմունք բավարարված է, այն այլևս չի մոտիվացնում անհատներին, այդ պատճառով էլ, երբ նյութական կարիքները բավարարված են, ավելի շատ փողի առաջարկը չի բարձրացնի արտադրողականությունը:

5. Վերադարձը միևնույն մակարդակին նույնպես հնարավոր է:

Կրթական գործունեության մոտիվացիայի ուսումնասիրության մեջ կարևոր տեղ է զբաղեցնում դպրոցականների մոտ դրա զարգացման մակարդակների որոշումը: Ժամանակակից հոգեբանները, մասնավորապես Ա.Կ. Մարկովա, Տ.Ա. Մատիսը, Ա.Բ. Օրլովը և Ն.Ֆ. Տալիզին, առանձնացրել են հետևյալ մակարդակները.

1. Բացասական վերաբերմունք դասավանդման նկատմամբ. այս դեպքում գերիշխող շարժառիթը պատժից խուսափելն է: Արդյունքում առաջանում է իրենց ուժերի նկատմամբ վստահության պակաս, ինքն իրենից դժգոհություն:

2. Չեզոք վերաբերմունք դասավանդման նկատմամբ: Միևնույն ժամանակ, վարժությունների արդյունքների նկատմամբ հետաքրքրությունը շատ անկայուն է: Հետևանքը անապահովությունն է, ձանձրույթը:

3. Սովորելու նկատմամբ դրական իրավիճակային վերաբերմունք: Ուսուցման արդյունքի նկատմամբ հետաքրքրության և ուսուցչի նշանի նկատմամբ կա ճանաչողական շարժառիթ և պատասխանատվության սոցիալական մոտիվ: Բնորոշ է շարժառիթների անկայունությունը:

4. Դրական վերաբերմունք դասավանդման նկատմամբ: Կան ճանաչողական մոտիվներ, հետաքրքրություն, գիտելիք ստանալու մեթոդների նկատմամբ:

5. Ակտիվ, ստեղծագործ վերաբերմունք ուսման նկատմամբ: Դիտարկվում են ինքնակրթության շարժառիթները, դրանց ինքնուրույնությունը իրենց դրդապատճառների և նպատակների միջև փոխհարաբերությունների գիտակցում:

6. Անձնական, պատասխանատու, ակտիվ վերաբերմունք ուսմանը: Կրթական և ճանաչողական գործունեության մեջ համագործակցության մեթոդների կատարելագործման շարժառիթները: Համատեղ գործունեության արդյունքների համար պատասխանատվության շարժառիթները:

Հաշվի առնելով մոտիվացիայի տեսակները՝ կապված դրա ձևավորման մակարդակի հետ, կարող ենք տարբերակել.

Առաջին մակարդակը կրթական մոտիվացիայի, կրթական գործունեության բարձր մակարդակն է: Աշակերտների մոտ առկա է ճանաչողական մոտիվ, բոլոր պահանջները առավելագույնս հաջողությամբ կատարելու ցանկություն: Աշակերտները հստակ հետևում են ուսուցչի բոլոր ցուցումներին, բարեխիղճ և պատասխանատու են, շատ անհանգստանում են, եթե ստանում են անբավարար գնահատականներ:

Երկրորդ մակարդակը լավ կրթական մոտիվացիա է: Աշակերտը հաջողությամբ հաղթահարում են կրթական գործունեությունը: Մոտիվացիայի այս մակարդակը միջին է:

Երրորդ մակարդակը դրական վերաբերմունքն է դպրոցի նկատմամբ, սակայն դպրոցը նման աշակերտներին գրավում է արտադասարանական գործունեության միջոցով: Այդպիսի երեխաներն իրենց այնքան լավ են զգում դպրոցում՝ ընկերների և ուսուցիչների հետ շփվելու համար: Նրանք սիրում են իրենց ուսանող զգալ, ունենալ գեղեցիկ գրիչներ, տետրեր: Նրանց ճանաչողական մոտիվները քիչ չափով են ձևավորվում, իսկ կրթական գործընթացը նրանց քիչ է գրավում:

Չորրորդ մակարդակը ցածր մոտիվացիան է: Այս աշակերտները դժկամությամբ են հաճախում դպրոց՝ նախընտրում են դասերը բաց թողնել: Դասարանում նրանք

հաճախ անում են կողմնակի գործեր, խաղեր: Ուսուցման լուրջ դժվարություններ են ունենում:

Հինգերորդ մակարդակը դպրոցի նկատմամբ բացասական վերաբերմունքն է, դպրոցական անհամապատասխանությունը: Աշակերտները լուրջ ուսուցման դժվարություններ են ունենում, նրանք չեն կարողանում գլուխ հանել կրթական գործունեությանից, խնդիրներ են ունենում դասընկերների հետ շփվելու, ուսուցչի հետ հարաբերություններում: Դպրոցը նրանց կողմից հաճախ ընկալվում է որպես թշնամական միջավայր, և նրանց համար անտանելի է այնտեղ մնալը: Մնացած դեպքերում նրանք կարող են դրսևորել ագրեսիա, հրաժարվել առաջադրանքների կատարումից, հետևել որոշակի նորմերին և կանոններին: Նրանք հաճախ ունենում են նյարդահոգեբուժական խանգարումներ:

Մ.Վ. Մատյուխինյան առաջարկում է մոտիվները բնութագրել երկու հիմնական զծերով (չափանիշներ)՝ բովանդակություն (կողմնորոշում) և վիճակ (ձևավորման մակարդակ): Պետությունը, իր հերթին, բնութագրվում է դրդապատճառների իրազեկման, դրանց նշանակության ըմբռնման, դրդապատճառի արդյունավետության չափման միջոցով:

I. Բուն կրթական գործունեությանը բնորոշ դրդապատճառները.

1) Ուսուցման բովանդակության հետ կապված դրդապատճառները.

Աշակերտը խրախուսվում է նոր փաստեր սովորելու, գիտելիքների տիրապետման, գործողության մեթոդների, երևույթների էության մեջ ներթափանցելու ցանկությամբ և այլն:

2) Ուսուցման գործընթացի հետ կապված շարժառիթները.

Աշակերտը խրախուսվում է ինտելեկտուալ գործունեություն ցուցաբերելու, տրամաբանելու, խնդիրների լուծման գործընթացում խոչընդոտները հաղթահարելու ցանկությամբ, այսինքն. երեխան հիացած է բուն որոշումների գործընթացով, և ոչ միայն ստացված արդյունքներով:

Երեխաների տարիքային առանձնահատկությունները ազդում են մոտիվացիայի վրա: Պ.Մ. Յակոբսոնը ցույց տվեց, օրինակ, որ մեծահասակների պահանջներին ենթարկվելու դպրոցականների պատրաստակամությունը կտրուկ նվազում է 4-րդ դասարանից մինչև 7-րդ դասարան, ինչը ցույց է տալիս արտաքին կազմակերպված մոտիվացիայի դերի նվազում և ներքին կազմակերպված մոտիվացիայի դերի բարձրացում: Ցավոք սրտի, այս փաստը հազվադեպ են հաշվի առնում թե՛ ծնողները, թե՛ ուսուցիչները:

Դեռահասների ճգնաժամը, ըստ Լ.Բ. Բոզովիչի կապված է ինքնագիտակցության նոր մակարդակի առաջացման հետ, բնորոշ հատկանիշ, որը դեռահասների մոտ ի հայտ է գալիս իրեն ճանաչելու ունակության և անհրաժեշտության՝ որպես միայն իր բնածին հատկությունների տեր անձ: Սա դեռահասի մոտ առաջացնում է ինքնահաստատման, ինքնադրսևորվելու (դրսևորվելով այն հատկանիշներով, որոնք նա համարում է ամենաարժեքավորը) և ինքնակրթվելու ցանկություն: Անդրադարձը ինքնագիտակցության զարգացման մեխանիզմն է: Դեռահասները քննադատում են իրենց բնավորության բացասական գծերը, նրանք անհանգստանում են այն գծերի համար, որոնք խանգարում են նրանց բարեկամությանը և այլ մարդկանց հետ հարաբերություններին: Այս փորձառությունները հատկապես մեծանում են ուսուցիչների դիտողությունների շնորհիվ իրենց բնավորության բացասական գծերի մասին: Սա հանգեցնում է էմոցիոնալ պոռթկումների ու կոնֆլիկտների:

Առաջին հերթին, դեռահասի մոտ ուժեղանում է ճանաչողական շարժառիթներ, հետաքրքրություն նոր գիտելիքների նկատմամբ: Ավելին, այս տարիքում դպրոցականների մեծամասնության համար փաստերի նկատմամբ հետաքրքրությունը փոխարինվում է օրինաչափությունների նկատմամբ հետաքրքրությամբ: Այս հետաքրքրությունները ստիպում են դեռահասներին ձգտել լուծել որոնման խնդիրները և հաճախ աշակերտին դուրս հանել դպրոցական ծրագրից: Դեռահասի անհատականության կառուցվածքում լայն ճանաչողական հետաքրքրությունը արժեքավոր կրթություն է, սակայն անհրաժեշտ մանկավարժական ազդեցության բացակայության դեպքում այն կարող է հիմք դառնալ մակերեսային դեռահասի՝ ուսման նկատմամբ վերաբերմունքի համար:

Միննույն ժամանակ, դեռահասները դեռ դժվարությամբ են գիտակցում այս տեսակի կրթական դրդապատճառները: 5-9-րդ դասարանների դպրոցականների մեծ մասը կարծում է, որ իրենց համար ամենակարևորը նոր գիտելիքների յուրացման շարժառիթն է, մինչդեռ գիտելիք ձեռք բերելու մեթոդներին տիրապետելու շարժառիթը շատ հազվադեպ է ընկալվում որպես իմաստալից:

Ճանաչողական հետաքրքրությունների հետ մեկտեղ գիտելիքի կարևորության ըմբռնումը կարևոր է դեռահասների ուսման նկատմամբ դրական վերաբերմունքի համար: Դեռահասի համար շատ կարևոր է գիտակցել, ըմբռնել գիտելիքի կենսական նշանակությունը և, առաջին հերթին, նրա նշանակությունը անձի զարգացման համար: Դա պայմանավորված է ժամանակակից դեռահասի ինքնագիտակցության աճով: Դեռահասը սիրում է բազմաթիվ ակադեմիական առարկաներ, քանի որ դրանք բավարարում են ոչ միայն շատ բան իմանալու, այլև կարողանալու, լինել կուլտուրական, համակողմանի զարգացած մարդ: Անհրաժեշտ է աջակցել դեռահասների այն համոզմունքին, որ միայն կրթված մարդը կարող է լինել հասարակության իսկապես օգտակար անդամ: Հավատքներն ու հետաքրքրությունները, միաձուլվելով միասին, դեռահասների մոտ ստեղծում են ուժեղ հուզական երանգ և որոշում նրանց ակտիվ վերաբերմունքը ուսման նկատմամբ:

Եթե դեռահասը չի տեսնում գիտելիքի կենսական նշանակությունը, ապա նրա մոտ կարող են ձևավորվել բացասական համոզմունքներ և բացասական վերաբերմունք գոյություն ունեցող ակադեմիական առարկաների նկատմամբ: Այսպիսով, որոշ ուսանողներ չեն սովորում քերականության կանոնները, քանի որ կարծում են, որ նույնիսկ առանց կանոնների իմացության են ճիշտ գրում: Ուսման նկատմամբ դեռահասների բացասական վերաբերմունքի դեպքում կարևոր է, որ նրանք գիտակցեն և փորձեն ձախողում որոշակի առարկաների յուրացման գործում: Անհաջողությունը, որպես կանոն, դեռահասների մոտ առաջացնում է բուռն բացասական հույզեր և դժվար ուսումնական առաջադրանք կատարելու ցանկություն չկա: Իսկ եթե ձախողումը կրկնվում է, ապա դեռահասների մոտ բացասական վերաբերմունք է ձևավորվում առարկայի նկատմամբ:

Դեռահասը մեծապես կախված է նաև մեծահասակների կողմից իր կրթական գործունեության գնահատականից: Դեռահասի համար գնահատականները տարբեր իմաստներ ունեն: Որոշ դեպքերում գնահատականը հնարավորություն է տալիս դեռահասին կատարել իր պարտքը, արժանի տեղ զբաղեցնել իր ընկերների մեջ, որոշ դեպքերում՝ վաստակել ուսուցիչների և ծնողների հարգանքը: Հաճախ դեռահասի համար գնահատման իմաստը դրսևորվում է կրթական գործընթացում հաջողության հասնելու ցանկության մեջ և դրանով իսկ վստահություն ձեռք բերելու իրենց մտավոր կարողությունների և կարողությունների նկատմամբ: Դա պայմանավորված է տարիքի այնպիսի գերիշխող պահանջմունքով, ինչպիսին է սեփական անձի գիտակցման, գնահատման անհրաժեշտությունը, իր ուժեղ կողմերը և թույլ կողմերը: Եվ այս առումով էական է ոչ միայն աշակերտի գործունեության և նրա մտավոր կարողությունների գնահատումը ուրիշների կողմից, այլև ինքնագնահատականը: Ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ դեռահասության տարիքում է, որ ինքնագնահատականը սկսում է գերիշխող դեր խաղալ: Դեռահասի հուզական բարեկեցության համար շատ կարևոր է, որ գնահատումն ու ինքնագնահատականը համընկնեն: Միայն այս պայմանով նրանք կարող են հանդես գալ որպես մեկ ուղղությամբ գործող և միմյանց ամրապնդող շարժառիթներ: Հակառակ դեպքում առաջանում է ներքին, երբեմն էլ արտաքին կոնֆլիկտ:

Կրթական մոտիվացիայի ձևավորումը կարելի է համարել կրթության կենտրոնական խնդիրներից մեկը:

Գլուխ 2. Մոտիվացիայի բարձրացման առանձնահատկությունները սովորողների մոտ.

Վերջին տարիներին աշակերտների մոտ նվազում է սովորելու մոտիվացիայի ցանկությունը: Մա նշանակում է, որ պետք է հասկանալ, թե որն է մոտիվացիան, ինչու՞ է դպրոցականների մոտ նվազում, ինչպե՞ս պետք է ձևավորվի և գործի մոտիվացիան, և ի՞նչ կարելի է անել, որպեսզի երեխան սկսի հաճույք զգալ ուսումնական գործընթացից:

Յուրաքանչյուր ուսուցիչ, ելնելով իր փորձառությունից, գտնում է մեկ կամ մի քանի ռազմավարություն և համապատասխանեցնելով դրանք իր առարկային և իր աշակերտներին՝ տալիս է այս հարցերի լուծումը: Սակայն միայն մեթոդի ընտրությամբ կամ ռազմավարությամբ չի լուծվում ուսումնառության արդյունավետության ապահովման խնդիրը: Այդ ամենի մեջ անփոփոխ է մնում մոտիվացիան, որն արդյունավետ ուսումնառության առաջին նախապայմանն է:

Հոգեբաններն առանձնացնում են խրախուսման երկու հիմնական տեսակ՝ ներքին և արտաքին:

Ներքին մոտիվացիայի դեպքում անհատի խրախուսման շարժառիթները բխում են ներսից՝ կապված իր սեփական հետաքրքրությունների և ցանկությունների հետ: Ներքին դրդապատճառները ներառում են սեփական զարգացում ուսուցման գործընթացում: Անհրաժեշտ է, որ սովորողն ինքն ցանկանա ինչ-որ բան անել և նա անում է, քանի որ մարդու իսկական աղբյուրն իր մեջ է:

Արտաքին դրդապատճառները գալիս են ծնողներից, ուսուցիչներից, այն խմբից, որում սովորում է աշակերտը, միջավայրից կամ հասարակությունից: Այսինքն՝ այս ուսումնասիրությունը պարտադրված վարքագիծ է և հաճախ հանդիպում է աշակերտների ներքին դիմադրությանը: Հետևաբար, վճռական նշանակություն պետք է տրվի ոչ թե արտաքին ճնշմանը, այլ ներքին խթանիչ ուժերին:

Մարդուն խթանող և նրան ակտիվության դրդող պատճառները, այս դեպքում՝ սովորելը, կարող են շատ տարբեր լինել:

Որպեսզի աշակերտն իսկապես ներգրավվի աշխատանքի մեջ, անհրաժեշտ է, որ

առաջադրանքները, որոնք տրվում են նրան ուսումնական գործունեության ընթացքում, ոչ միայն հասկանալի լինեն, այլև ընդունված նրա կողմից: Քանի որ մարդու մոտիվացիայի իրական աղբյուրն իր մեջ է, անհրաժեշտ է, որ նա ինքը ցանկանա ինչ-որ բան անել: Հետևաբար, ուսուցման հիմնական շարժառիթը ներքին շարժիչ ուժն է:

Սովորելու լավագույն մոտիվացիան դա սերն ու հետաքրքրություն է:

Սովորողը պետք է հասկանա, որ դպրոցում ձեռք բերված գիտելիքն իրեն օգտակար է լինելու ապագայում: Հետևաբար, ուսուցիչը պետք է կարողանա ապացուցել սովորողներին, որ իր առարկան, իսկապես, օգտակար կլինի նրանց համար: Սովորողը պետք է ոչ միայն հետաքրքրված լինի առարկայով, այլև կարողանա ձեռք բերված գիտելիքը գործնականում կիրառել: Աշակերտի համար շատ կարևոր է, որ ուսուցիչը լինի նրա դաստիարակը, որպեսզի կրթական գործընթացի ընթացքում իրենից օգնություն խնդրի, քննարկեն իրեն հուզող խնդիրները:

Ինչպե՞ս դրդել աշակերտներին սովորել.

1. Բանավոր երախտագիտության, խրախուսական խոսքերի, լավագույն աշխատանքների ցուցադրման, պատվոգրերի, լուսանկար պատվոտախտակի վրա և այլն: Մոտիվացիայի այս մեթոդը քաջալերական է և վերաբերում է ակտիվ և հաջողակ աշակերտներին, ովքեր մասնակցել են տարբեր միջոցառումների, օլիմպիադաների, տարատեսակ մրցույթների և այլն:

2. Մոտիվացիա ուսուցչից.

Ուսուցման գործընթացում առաջատար դերերից մեկը խաղում է ուսուցիչը և աշակերտներին հետաքրքրելու նրա ունակությունը: Նա պետք է հասկանի աշակերտին, թե ինչի համար է պետք սովորել, ինչպես ձեռք բերված գիտելիքներն ու հմտությունները օգտակար կլինեն նրան կյանքում:

3. Ուսուցչի և աշակերտի հարաբերությունները:

Եթե աշակերտը հասկանում է, որ կարող է խորհուրդներ և օգնություն ստանալ, ուսուցչի հետ քննարկել առարկայի վերաբերյալ հարցեր, ուսումնասիրել, ապա նրան ավելի է հետաքրքրում առարկայի ամբողջական ուսումնասիրումը:

4. Էքսկուրսիաներ և ճամփորդություններ:

Աշակերտներին կարելի է խրախուսել լավ սովորելու համար համատեղ ճամփորդությունների միջոցով (կրկես, թատրոն, գրական երեկոներ, սահադաշտ և այլն): Բացի այդ ճանապարհին լուծվում է ևս մեկ կարևոր խնդիր՝ հետաքրքիր շփում երեխայի հետ, բավարարվում են երեխայի կարիքները՝ դասարանական մաս լինելու համար:

5. Խաղեր դասարանում:

Խաղը ամենաուժեղ մոտիվացիոն գործոնն է: Աշակերտներին բաժանել 2 թիմի, վստահել նրանց որոշակի առաջադրանքներ: Առաջադրանքները կատարելու ընթացքում երեխաները մոտիկից առնչվում են, մրցակցում, վիճում, իրար օգնում, դառնում են ինքնուրույն և ընկերասեր: Այստեղ լուծվում է նաև ուշադրության կենտրոնացման խնդիրը: Ուսուցանող խաղերը, հետաքրքրաշարժ առաջադրանքները սևեռում են երեխայի անկայուն ուշադրությունը դասի ընթացքին, տալիս են նոր գիտելիքներ, ստիպում են լարված մտածել: Խաղերը երեխաներից պահանջում են հնարամտություն, ուշադրություն, համատեղ ստեղծագործական համառություն, զարգացնում են երևակայությունը, արագորեն ճիշտ լուծումներ գտնելու կարողությունները:

6. Դասերի մեջ գաղտնիություն (հանելուկ) մտցնել:

Ուսուցումն առավել հետաքրքիր է սովորողների համար, երբ նրանք չգիտեն՝ ինչ սպասել: Կարելի է մի քանի հետաքրքիր հարցերի միջոցով առաջարկել գուշակել նոր դասի թեման, մտազրոհի միջոցով ուղղորդել, որ գտնեն ճիշտ պատասխանը: Այդպես երեխաները հետաքրքրությամբ կսպասեն նոր թեմայի ուսուցմանը, որ <<գաղտնիքը>> բացահայտեն:

Գլուխ 3. Հետազոտական մաս.

Դերային խաղը կոնստրուկտի որպես հնար նոր նյութը ավելի դյուրին դարձնելու, մատուցելու և սովորողների մոտիվացիան ավելի բարձրացնելու համար: Հետազոտական փորձի ընթացքում դերային խաղը նաև կհանդիսանա որպես համագործակցման միջոց:

Նպատակն է բարձրացնել կրտսեր տարիքի աշակերտների մոտիվացիան «Ես և շրջակա աշխարհը» և «Մայրենի» առարկաները ավելի լավ ուսումնասիրելու համար: Նպատակն է իրականացնել համեմատական վերլուծություն ավանդական և ժամանակակից մեթոդներով (ուսուցողական դերային խաղով): Առաջ է քաշվել այն գաղափարը, որ ժամանակակից դասավանդման մեթոդների և մանկավարժական հնարների կիրառումը զգալի առավելություն ունի ավանդական դասավանդման մեթոդների հետ համեմատած: Դիդակտիկ նյութերը, տեսադասերը, ուսուցողական խաղերն, մուլտֆիլմերն նպաստում են աշակերտների հետաքրքրվածության և մոտիվացիայի բարձրացմանը:

Հետազոտական աշխատանքը իրականացվել է Ն. Գետաշենի Ա Եղիազարյանի անվան թիվ 2 միջն դպրոցի 3-րդ դասարանում: Դասարանում սովորում են 26 աշակերտներ՝ 14 տղա և 12 աղջիկ: Դասարանում հաջողվել է ձևավորել համերաշխության մթնոլորտ, աշակերտները սիրում ու հարգում են միմյանց, լսում դիմացինին, հայտնում իրենց սեփական կարծիքը: Դասարանի խնդիրները մոտիվացիայի հետ կապված գրեթե նույնն է, ինչ բոլոր դասարաններում, աշակերտները որոշ դժվարություններ են ունենում, իսկ դա կոտրում է նրանց ոգևորությունը և աշխատելու եռանդը: Այդ խնդիրները հեշտ կլինի լուծել դերային խաղերի միջոցով: Որտեղ երեխաները կարող են օգնել միմյանց, եթե յուրաքանչյուր երեխա ստանա իր ընդունակություններին համապատասխան առաջադրանք, ավելի հեշտությամբ կկատարի այդ հանձնարարությունները, կոգնորվի արձանագրած հաջողությունից և կսկսի ավելի լավ սովորել:

Հետազոտական աշխատանքի նպատակն է պարզել, թե որքանով է դերային խաղը բարձրացնում աշակերտների մոտիվացիան: Դրա համար պետք է ճիշտ ընտրել

առաջադրանքները որպեսզի ունենան մոտիվացիոն նշանակություն, որոնք պետք է բավարարեն մի քանի կետերի.

1. Մատչելիություն

Մատչելիության պահանջը ներկայացվում է հատկապես թույլ աշակերտների համար առաջադրանքներ կազմելիս: Թույլ մարդկանց հարկավոր են հեշտ տրվող հաղթանակներ: Դրանք կօգնեն նրանց ձեռք բերել ինքնավստահություն, բարձրացնել սեփական ինքնագնահատականը, իրենց կարևոր անձ զգալ , դասի ընթացքում անելիք ունենալ: Իսկ դասապրոցեսի ընթացքում առաջադրանքները պետք է կամաց-կամաց սովորողի համար աննկատ բարդացնել: Այս դեպքում ցանկալի արդյունքը ապահովված է:

2. Բարդություն

Գուցե սա պարադոքսալ հնչի, սակայն իրականում առաջադրանքի բարդությունը կարող է շատ ուժեղ խթան հանդիսանալ: Այս դեպքում ուժեղները ոգևորվում են, սկսում են վստահել սեփական ուժերին, կենտրոնացնում ողջ ներուժը առաջադրանքը պատշաճ կատարելու համար: Գուցե որոշ դեպքերում անհրաժեշտ լինի ուսուցչի օգնությունը, բայց կարևորը այն է, որ աշակերտներին կստիպեն ոգևորությամբ մտածել, հետաքրքրություն ցուցաբերել:

3. Հետաքրքրություն

Այս թեման պետք է ուսումնասիրողի համար հետաքրքիր լինի և համապատասխանի նրա նախասիրություններին: Բոլորն էլ սովորաբար անում են այնպիսի աշխատանք, որ իրենց ավելի հետաքրքիր է, ինչն էլ հնարավորություն է տալիս սովորողներին ավելի ոգևորված կատարել առաջադրանքը:

4. Վերջնարդյունք

Իրականում աշակերտները ակնկալում են տեսանելի վերջնարդյունք որևէ տեսակի գնահատականի տեսքով: Դա կարող է լինել խրախուսող կամ միավորային, մի կոնֆետի, պատվոգրի կամ շնորհակալագրի տեսքով: Բոլոր աշակերտների

համար վերջնարդյունքը շատ կարևոր է, իսկ վերջնարդյունքները կարող են տարբեր տեսակի լինել: Սովորաբար վերջնարդյունքները համարում են սովորողի ձեռք բերած գիտելիքի հմտության կարողության համագումարը, բայց երբ նայում ենք երեխայի տեսնկյունից դա լրիվ ուրիշ բան է :

Այդ նպատակով իրականացվել է երկու փորձարարական դաս «Ես և շրջակա աշխարհը» և «Մայրենի» առարկաներից, որտեղ հիմնական նպատակը եղել է դերային խաղի միջոցով սովորողների մոտիվացիայի բարձրացումը:

Փորձարարական դաս 1

Դասի թեմա՝ «Բնությունը տարբեր եղանակներին»:

Առարկա՝ «Ես և շրջակա աշխարհը»

Դասարան՝ 3-րդ

Աշխատանքը սկսվելու է դասարանը մի քանի խմբի բաժանելով: Քանի որ թեման վերաբերվում է տարվա եղանակներին՝ յուրաքանչյուր խումբ դառնում է տարվա մի եղանակ: Ներկայացնում ենք դերային խաղի կանոնները և տալիս համապատասխան հրահանգները, հետևում և ուղղորդում աշակերտներին ողջ ընթացքում :

1 – ին խումբ	2 – ըր խումբ
բնության երևույթների և բույսերի հետ կատարվող փոփոխությունները	միջատների և թռչունների հետ կատարվող փոփոխությունները
3 – ըր խումբ	4 – ըր խումբ
ձկների և երկկենցաղների հետ կատարվող փոփոխությունները	գազանների հետ կատարվող փոփոխությունները

Առաջին խմբին հանձնարավում է գարնանը բնության երևույթների և բույսերի հետ կատարվող փոփոխությունները ներկայացնել: Դերերով ցույց կտան ծաղիկների

ծաղկելը, սկզբից առաջ է գալիս ձնծաղիկը և շատ ոգևորված հայտնում իր գալստյան մասին, այնուհետև հերթով ներկայանում են մյուս ծաղիկները, կանաչող տերևները, արևի ճառագայթները:

Երկրորդ խումբը ներկայացնում է միջատների և թռչունների հետ կատարվող փոփոխությունները աշնանը: Թռչունները երամ կազմած չվում են տաք երկրներ, միջատներն ինչքան հնարավոր է խորը թաքնվում են հողի տակ և պատրաստվում են այնտեղ ձմեռելու:

Երրորդ խումբը ներկայացնում է ձկների և երկկենցաղների մասին, թե ինչպես են փոքրիկ ձկնկիթները ձուկ դառնում, լճերում շերեփուկները ուրախ վիստում:

Չորրորդ խումբը ներկայացնում է գազանների հետ կատարվող փոփոխությունները: Կենդանիների մի մասը ձմռանը քնում են: Արջը խորը քուն է մտնում, աղվեսն ու նապաստակը մորթին են փոխում, իսկ սոված գայլը թափառում է մինչև կեր գտնի: Գործնական աշխատանքը յուրաքանչյուր խմբին հանձնարաված է տարվա եղանակներով պատրաստել գեղեցիկ պաստառ:

Փորձարարական դաս 2

Դասի թեմա՝ «Փոքրիկ ուսուցչուհին»:

Առարկա՝ «Մայրենի»

Դասարան՝ 3-րդ

Դերային խաղը ոչ միշտ է կիրառվում նպատակային, կամ ոչ միշտ է լիարժեքորեն հասնում իր նպատակին: Այն իրականում շատ ավելի լայն հնարավորություն է տալիս յուրաքանչյուր սովորողի իմացական և հուզականային որակների զարգացման, քննադատական մտածողության, իրավիճակներում կողմնորոշվելու, ինքնուրույն արտահայտվելու համար: Դերային խաղին պետք է վերաբերվել ոչ թե ժամանցի, այլ գործնական բազմաթիվ աշխատանքի, որի յուրաքանչյուր փուլ լուծում է կոնկրետ նպատակներ: Դրա համար կարևոր է հանգամանորեն պլանավորել դերային խաղը: Նախապես սահմանելով նպատակը, մոտիվացիան բարձրացնելու համար: Ուսուցիչը պետք է հասկանալի և ճիշտ հրահանգի դերը: Ներկայացնենք ևս մի դաս դերային խաղի միջոցով, մոտիվացիան բարձրացնելու նպատակով: Դասարանը բաժանվում է խմբերի ստանում են իրենց դերերը: Ներս մտնելով փոքրիկ

Մարոն դիմում է իրար կողքի նստած տասներկու աշակերտներին, թե նրանցից ով է դասը սովորել, բայց նրանք տարբեր պատճառաբանություններ են անում՝

Արջուկ - գորշ ու բրդոտ, նստած դասն է մոթմոթում:

Նապաստակ- տեղը խելոք չի նստում:

-Դասդ գիտես,- հարցնում է փիսիկին (լացակումած եղավ փիսուն):

- Ես թուղթ ունեմ բժշկից:

- Ճիշտ չես ասում, հենց երեկ եմ քեզ տեսել մուկ որսալիս:

-Շնիկ, ի՞նչ ես անվերջ հուշում, շատախոս ես, անպիտան:

Քո պատճառով փիղն է տուժում, անվերջ հուշում ես նրան:

-Հերթը քոնն է, թութակ, հիմա:

Գոծնական աշխատանք՝ դերերով փոխել բանաստեղծության ընթացքը:

Յուրաքանչյուր աշակերտի պետք է թողնել ազատ, ճնշում չգործադրել, որպեսզի հայտնի իր սեփական կարծիքը, այս դեպքում մոտիվացիան կբարձրանա:

Ինքնուրույն աշխատանք

Հանձնարարել աշակերտներին լրացնել նախադասությունները, պատասխանելով, ի՞նչ է անում հարցին :

Նմուշ՝ Արջը մոթմոթում է:

Կատուն:

Ոչխարը:

Շունը:

Այծը:

Առյուծը:

Ճնճղուկը:

Դասն ամփոփելով հասնել վերջնարդյունքներին:

Եզրակացություն

Այսպիսով, մոտիվացիան առաջատար տեղ է զբաղեցնում անհատականության կառուցվածքում և այն հիմնական հասկացություններից է, որն օգտագործվում է վարքի և գործունեության շարժիչ ուժերը բացատրելու համար: Ուսումնական մոտիվացիայի ձևավորման առաջին հիմնական խնդիրն ուսուցչինն է: Նա պետք է կարողանա երեխայի գիտակցությանը փոխանցել այն մոտիվացիաները, որոնք սոցիալապես աննշան են, բայց ունեն իրականության բավականաչափ բարձր մակարդակ: Օրինակ լավ գնատականներ ստանալու ցանկությունը: Սովորելու լավագույն մոտիվացիան դա սերն ու հետաքրքրություն է: Քանի որ մարդու մոտիվացիայի իրական աղբյուրն իր մեջ է, անհրաժեշտ է, որ նա ինքը ցանկանա ինչ-որ բան անել: Հետևաբար, ուսուցման հիմնական շարժառիթը ներքին շարժիչ ուժն է: Համեմատելով տարբեր մեթոդներով դասեր իրականացնելու եղանակները, եկանք այն եզրակացության, որ դերային խաղը համարվում է մոտիվացիայի բարձրացման արդյունավետ եղանակ, քանի որ նպաստում է սովորողների ներգրավմանն դասապրոցեսին, բարձրացնում սովորողների հետաքրքրությունը առարկայի հանդեպ: Դիդակտիկ նյութերը, տեսադասերը, ուսուցողական խաղերն, մուլտֆիլմերն նույնպես նպաստում են աշակերտների հետաքրքրվածության և մոտիվացիայի բարձրացմանը:

Գրականության ցանկ

1. <https://gostehstroy.ru/hy/dlya-zhenschin/osobennosti-motivacii-uchebnoi-deyatelnosti-mladshih-podrostkov/>
2. <https://hy.wikipedia.org/wiki/%D5%84%D5%B8%D5%BF%D5%AB%D5%BE%D5%A1%D6%81%D5%AB%D5%A1>
3. <https://old-lib.amedu.am/resource/52513>
4. Բոժովիչ Մ.Ի. Երեխաների և դեռահասների մոտիվացիոն վարքագծի ուսումնասիրություն: - Մ., 1976:
5. Բորդովսկայա Ն.Վ., Ռեան Ա.Ա. Մանկավարժություն. - SPb .: Peter, 2001 թ.
6. Իլյին Է.Պ. Մոտիվացիա և դրդապատճառներ. SPb., 2004:
7. Ա.Կ. Մարկովա և այլք Դպրոցականների մոտ ուսման և դրա դաստիարակության մոտիվացիան. - Մ., 1983:
8. Մանկության աշխարհը. Դեռահաս / Էդ. Ա.Գ. Խրիպկովա. - Մ.: Մանկավարժություն, 1982:
9. Յակոբսոն Պ.Մ. Դպրոցականի հուզական կյանքը // Յակոբսոն Պ.Մ. Մոտիվացիայի հոգեբանություն. - Մ., 1998:

Հավելված

Դասի պլան 1

Դասի թեման - Բնությունը տարբեր եղանակներին

	Դասի նպատակը	Կարևոր դրույթները	Անհրաժեշտ նյութերը
Դասի տեսական կանը	<p>Իմանալ տարվա եղանակները:</p> <p>Նշել տարվա եղանակների յուրաքանչյուրի ամիսները</p> <p>Ներկայացնի, թե ինչպես է փոփոխվում բնությունը տարվա տարբեր եղանակներին:</p> <p>Մեկնաբանեն, թե ինչ փոփոխություն են կրում բույսերն ու կենդանիները:</p>	<p>Ի՞նչ գիտելիքներ և հմտություններ են մտնում դասի նպատակի մեջ:</p> <p>Ձնծաղիկ, բույն, կենդանիներ, սողուններ, շերեփուկ, եղանակ</p>	<p>Ի՞նչ է անհրաժեշտ դասի համար- դիդակտիկ պարագաներ:</p> <p>Դասագիրք, տետր, պաստառներ, աշխատանքային քարտեր, երգեր:</p>
Դասի ընթացքը, մեթոդները	<p>Գնահատում</p> <p>Նկարագրեք ինչպես պետք է չափեք մասնակիցների առաջընթացը կամ դասի նպատակի իրականացումը: Կցեք ամենօրյա գնահատումը, որը պետք է լինի համաձայնեցված, հավակնոտ, չափելի և իրատեսական:</p> <p>Գործնական աշխատանք, հարց ու պատասխան</p> <p>/Իրականացվում է ձևավորող և միավորային գնահատում/:</p> <p>Դասի սկիզբ -5ր</p> <p>Ի՞նչ են սովորելու աշակերտները: Ինչու՞ է դա կարևոր: Ինչպե՞ս է դա կապվում նրանց նախկին գիտելիքների հետ: Ինչպե՞ս են սովորելու: Կատար՞ր հիմա... Խթանիչ վարժություն, եթե կա:</p>		
	Ուսուցչի գործողությունները	Աշակերտների գործողությունները	Նյութերը/ Ուսուցչի դերը

Կազմակերպչական աշխատանքների իրականացում, տնայինների ստուգում և սխալների ուղղում, նախորդ նյութի վերհիշելու նպատակով ուղղորդված հարցում	Պատասխանում են հարցերին, մասնակցում քննարկումներին, ամփոփում հին նյութը և նախապատրաստվում նոր նյութի յուրացմանը:	Հարցադրումներ է անում, հետևում է դասի ընթացքին, ուղղորդող հարցեր է տալիս տարվա եղանակների ու փոփոխությունների վերաբերյալ:
<p>Նոր նյութի ներկայացում- 10 ր</p> <p>Ի՞նչ են սովորում աշակերտները : Ինչպե՞ս են սովորում այդ նյութը: Արդյո՞ք այս ինֆորմացիան բխում է կարևոր դրույթներից:</p>		
Ուսուցչի գործողությունները	Աշակերտների գործողությունները	Նյութերը/ Ուսուցչի դերը
Պատմում և մեկնաբանում, բացատրում է նոր նյութը տարվա եղանակների վերաբերյալ, Ներկայացնում է փոփոխությունները բնության մեջ:	Պատասխանում են հարցերին, մասնակցում են քննարկումներին, տալիս են հետադարձ կապ	Հարցադրումներ է կատարում տարվա եղանակների ու փոփոխությունների վերաբերյալ, օգտագործում է դասանյութի համապատասխան նկարները մեկնաբանություններ անում դրանց վերաբերյալ:
<p>Ուղղորդված աշխատանք – 20 ր</p> <p>Արդյո՞ք բազմակի հնարավորություն է տրվում աշակերտներին աշխատելու, օգտագործելու ներկայացված նոր նյութի գիտելիք/հմտությունը: Արդյո՞ք վարժությունները դասավորված են հեշտից դժվար: Արդյո՞ք այդ աշխատանքը վերահսկվում է, եւ աշակերտներին տրվում աջակցություն կամ ուղղորդում/կարեւոր դրույթները յուրացնելու համար : Ինչպե՞ս եք կազմակերպելու ընկալման ստուգումները: Ինչ եղանակով եք անդրադառնալու սխալներին: Արդյո՞ք ներկայացված նոր նյութը նախապատրաստել է աշակերտներին հիմնություն աշխատելու : Արդյո՞ք կա դասը լսելու, մասնակցելու եւ համագործակցելու հստակ ձեւակերպված սպասելիքներ:</p>		

Ուսուցչի գործողությունները	Աշակերտների գործողությունները	Նյութերը/ Ուսուցչի դերը
<p>Դասարանը բաժանում է 4 խմբի՝ ըստ տարվա եղանակների</p> <p>Ներկայացնում է դերային խաղի կանոնները և տալիս է համապատասխան հրահանգները:</p> <p>Հնտևում և ուղղորդում աշակերտներին ողջ ընթացքում:</p>	<p>Բաժանվում են խմբերի, ներկայացնում են տարվա եղանակները, դրանց ընթացքում տեղի ունեցող փոփոխությունները,</p> <p>Իրականացնում են դերային խաղ, որի ժամանակ յուրաքանչյուր տարվա եղանակը գտնում և բացահայտում են հանելուկների միջոցով:</p>	<p>Քարտեր՝ տարվա եղանակների վերաբերյալ, ցուցադրական պաստառներ, հանելուկներով քարտեր:</p>
<p>Ինքնուրույն աշխատանք- 5 ր</p> <p>Ինչպե՞ս է ուսուցիչը հնարավորություն տալիս աշակերտներին ինքնուրույն աշխատելու, կիրառելու ստացած գիտելիքները : Արդյո՞ք ինքնուրույն աշխատանքում ընդգրկված է նպատակին տանող բոլոր գիտելիք/ հմտությունները: Ինչպե՞ս են կազմակերպվելու շտկումները:</p>		
Ուսուցչի գործողություն Պատմում և մեկնաբանում, բացատրում է նոր նյութը տարվա եղանակների վերաբերյալ, Ներկայացնում է փոփոխությունները բնության մեջ:	Աշակերտների գործողությունները	Նյութերը/ Ուսուցչի դերը
Հանձնարարել սովորողներին ինքնուրույն աշխատանք՝ գրել տարվա յուրաքանչյուր եղանակին վերաբերվող մի երևույթ:	Աշակերտները անհատական ձևաչափով կատարում են առաջադրանքը:	<p>Ինքնուրույն աշխատանքի թերթիկներ:</p> <p>Վերահսկում է աշխատանքի ընթացքը:</p>
<p>Դասի ավարտ- 5 ր</p>		

<p>Ինչպես են աշակերտները ամփոփում եւ ներկայացնում իրենց յուրացրած նյութի կարեւորությունը: Ինչպե՞ս է երեւում, որ աշակերտները յուրացրել են հիմնական դրույթները եւ հասել դասի նպատակին: Ինչո՞ւ/ինչպես են աշակերտները ընդգրկված լինելու:</p>	
<p>Ավարտում են թեման ու քննարկում ի՞նչ սովորեցին նոր դասից, արդյո՞ք հասան նպատակին: Ուսուցիչը կիրառում է նաև հիմնական հասկացություններով արագ բառային խաղի մեթոդ, որի ընթացքում ասում է տարբեր բառեր, իսկ աշակերտները համապատասխան տարվա եղանակ:</p>	
<p>Տնային աշխատանք, եթե նախատեսվում է:</p> <p>Նրբիկ ծաղիկներով և տերևներով պատրաստել տոնական բացիկներ /էջ 109/</p>	
<p>Վերլուծություն/անդրադարձ(լրացվում է դասից հետո):</p>	
<p></p>	

Դասի պլան 2

Դասի թեման- «Փոքրիկ ուսուցչուհին»:

Դասի տեսլականը	Դասի նպատակը	Կարևոր դրույթները Ի՞նչ գիտելիքներ և հմտություններ են մտնում դասի նպատակի մեջ:	Անհրաժեշտ նյութերը Ի՞նչ է անհրաժեշտ դասի համար- դիդակտիկ պարագաներ:
	Իմանալ փոքրիկ Մարոյի աշակերտների քանակը: Իմանալ ինչ բառերով է բնութագրում կենդանիներին : Իմանալ ինչ պատճառաբանություններ են անում կենդանիները : Իմանա դասը բովանդակությամբ վերարտադրել :	Հենակետային բառեր , Լացակումաց , վստահ ,գլխիկոր ,իբր երբեք , ընդունել :	Դասագիրք, տետր , գրատախտակ , կավիճ , պաստառ,աշխատանքային քարտեր:
Դասի ընթացքը, մեթոդները	Գնահատում Նկարագրեք ինչպես պետք է չափեք մասնակիցների առաջընթացը կամ դասի նպատակի իրականացումը: Կցեք ամենօրյա գնահատումը, որը պետք է լինի համաձայնեցված, հավակնոտ, չափելի և իրատեսական:.		
	Գործնական աշխատանք, հարց ու պատասխան		
	/Իրականացվում է ձևավորող և միավորային գնահատում/:		
	Դասի սկիզբ -5ր Ի՞նչ են սովորելու աշակերտները: Ինչու՞ է դա կարևոր: Ինչպե՞ս է դա կապվում նրանց նախկին գիտելիքների հետ: Ինչպե՞ս են սովորելու: Կատար՞ր հիմա... Խթանիչ վարժություն, եթե կա:		
	Ուսուցչի գործողությունները	Աշակերտների գործողությունները	Նյութերը/ Ուսուցչի դերը
Կազմակերպչական աշխատանքների իրականացում, տնայինների ստուգում և սխալների ուղղում, նախորդ նյութի վերհիշելու նպատակով ուղղորդված հարցում:	Պատասխանում են հարցերին, մասնակցում քննարկումներին, ամփոփում հին նյութը և նախապատրաստվում նոր նյութի յուրացմանը:	Ինքնուրույն աշխատանքի թերթիկներ: Վերահսկում է աշխատանքի ընթացքը:	
Նոր նյութի ներկայացում -10ր Ի՞նչ են սովորում աշակերտները : Ինչպե՞ս են սովորում այդ նյութը: Արդյո՞ք այս ինֆորմացիան բխում է կարևոր դրույթներից:			
Ուսուցչի գործողությունները	Աշակերտների գործողությունները	Նյութերը/ Ուսուցչի դերը	

<p>Բացատրում է նոր նյութը, մեկնաբանում փոքրիկ ուսուցչուհու կատարած աշխատանքը, հարցադրումներով պարզում արդյոք կենդանիները դասին պատրաստ էին :</p>	<p>Պատասխանում են հարցերին, մասնակցում են քննարկումներին, տալիս են հետադարձ կապ:</p>	<p>Օգտագործում է դասանյութի համապատասխան նկարները մեկնաբանություններ անում դրանց վերաբերյալ:</p>
<p>Ուղղորդված աշխատանք -20ր Արդյոք ք բազմակի հնարավորություն է տրվում աշակերտներին աշխատելու, օգտագործելու ներկայացված նոր նյութի գիտելիք/հմտությունը: Արդյոք ք վարժությունները դասավորված են հեշտից դժվար: Արդյոք ք այդ աշխատանքը վերահսկվում է, եւ աշակերտներին տրվում աջակցություն կամ ուղղորդում կարելու դրույթները յուրացնելու համար : Ինչպես եք կազմակերպելու ընկալման ստուգումները: Ինչ եղանակով եք անդրադառնալու սխալներին: Արդյոք ք ներկայացված նոր նյութը նախապատրաստել է աշակերտներին հինքնուրույն աշխատելու : Արդյոք ք կա դասը լսելու, մասնակցելու եւ համագործակցելու հստակ ձեւակերպված սպասելիքներ:</p>		
<p>Ուսուցչի գործողությունները</p>	<p>Աշակերտների գործողությունները</p>	<p>Նյութերը/ Ուսուցչի դերը</p>
<p>Աշակերտներին խմբերի է բաժանում , դերային խաղով ներկայացնում են բանաստեղծությունը, յուրաքանչյուր խմբում ընտրել մեկ ուսուցիչ և հրահանգել փոխել բանաստեղծության ընթացքը :</p>	<p>Աշակերտները բաժանվում են խմբերի, կատարում են կենդանիների դերերը, փոխում են բանաստեղծության ընթացքը: Ազատ և անկաշկանդ կատարում են իրենց դերերը :</p>	<p>Քարտեր, ցուցադրական պաստառներ, աշխատանքային տետրեր :</p>
<p style="background-color: #cccccc;"></p>		
<p>Ինքնուրույն աշխատանք-5ր Ինչպե՞ս է ուսուցիչը հնարավորություն տալիս աշակերտներին ինքնուրույն աշխատելու, կիրառելու ստացած գիտելիքները : Արդյոք ք ինքնուրույն աշխատանքում ընդգրկված է նպատակին տանող բոլոր գիտելիք/ հմտությունները: Ինչպես են կազմակերպվելու շտկումները:</p>		
<p>Ուսուցչի գործողությունները</p>	<p>Աշակերտների գործողությունները</p>	<p>Նյութերը/ Ուսուցչի դերը</p>

<p>Հանձնարարել աշակերտներին լրացնել նախադասությունները, պատասխանելով, ի՞նչ է անում հարցին :</p> <p>Նմուշ՝ Արջը մոթմոթում է : Կատուն: Ոչխարը: Առյուծը.....:</p>	<p>Աշակերտները անհատական ձևաչափով կատարում են առաջադրանքը:</p>	<p>Աշխատանքային տետրեր: Վերահսկում է աշխատանքի ընթացքը:</p>
<p>Դասի ավարտ - 5ր</p>		
<p>Ինչպես են աշակերտները ամփոփում և ներկայացնում իրենց յուրացրած նյութի կարևորությունը: Ինչպե՞ս է երեւում, որ աշակերտները յուրացրել են հիմնական դրույթները եւ հասել դասի նպատակին:</p>		
<p>Ավարտում են թեման ու քննարկում, ինչ սովորեցին նոր դասից, արդյո՞ք հասան նպատակին: Ուսուցիչը կիրառում է նաև հիմնական հասկացություններով արագ բառային խաղի մեթոդ, որի ընթացքում ասում է տարբեր բառեր, իսկ աշակերտները համապատասխան կենդանիների անուններ :</p>		
<p><i>Տնային աշխատանք, եթե նախատեսվում է:</i></p> <p>Բառերի գանձատուփից առաջադրանք 2 էջ 110:</p>		
<p>Վերլուծություն/անդրադարձ(լրացվում է դասից հետո):</p>		

